

P o s u d e k

rigorózní práce Mgr. Zdenka Křítko

„Zákon o státní službě jeho implementace ve správních úřadech“

I. Obsah a aktuálnost rigorózní práce

Rigorózní práce je rozdělena, vedle Úvodu a Závěru, do sedmi částí. V první části se zaměřuje na „Legislativní proces přijetí zákona o státní službě“. Pokud jde o popis vývoje dané problematiky, pak autor se danou problematikou zabývá od doby přípravy a přijetí zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon). Stručně popisuje snahu o spojení právní úpravy „státních úředníků“ a „úředníků obcí a krajů“. Popisuje i vliv Evropské unie na zpracování, projednání a schválení daného zákona a otázky vztahující se k jeho ústavnosti.

Druhá část je označena jako „Základní znaky zákona o státní službě“- Vlastnímu popisu předchází obecný úvod. Větší pozornost je pak věnována jedné ze zásadních otázek, a to odpolitizování státní správy- Jsou popisovány výhody úředníků ve státní službě a jejich určitá omezení.

Třetí část je nazvána „Systemizace“. V této části je popsána základní právní úprava, „první“ a „druhá“ systemizace včetně otázek vnitřní organizace, oborů služby a úlohy služebních předpisů.

Čtvrtá část se zabývá „Služebním poměrem a přijímání zaměstnanců do služebního poměru“. V této části autor popisuje základní předpoklady a podmínky pro přijetí do služebního poměru počínaje výběrovým řízením a konče složením služebního slibu.

V následující části je zpracovávána problematika „Změn služebního poměru a jeho skončení, služební hodnocení“. Po obecném úvodu je pozornost věnována změnám služebního poměru, zproštění výkonu státní služby, zařazením na jiné služební místo, mimo výkon státní služby až po skončení služebního poměru.

V předposlední části je předmětem úpravy „Úřednická zkouška“. Zde je popsán význam úřednické zkoušky, její jednotlivé části, organizace a její vyhodnocení.

Poslední část je označena nadpisem „Odměňování státních zaměstnanců a Informační systém o státní službě“. Tato část se věnuje dvěma odlišným okruhům otázek, a to odměňování státních zaměstnanců a informačnímu systému o státní službě.

II. Zpracování

Autor přistoupil ke zpracování dané práce se snahou popsat základní otázky vztahující se k problematice upravené zákonem o státní službě. Vedle popisu některých ustanovení zákona je pozornost zaměřena i na vybrané interní předpisy či metodiky.

Struktura práce je logická a dotýká se všech stěžejních otázek upravených zákonem o státní službě. Po formální stránce došlo k vyčerpání tématu. Jazyková kultura je na dobré úrovni. Pokud jde o formu zpracování zvolená metoda je pouze popisná a až na výjimky chybí vlastní názor či hodnocení dané problematiky autorem. To je zejména patrné v části rigorózní práce označené jako „Závěr“. Z toho vyplývá, že v tomto případě daný přístup nelze označit za originální.

Předložená práce obsahuje řadu chyb a nepřesností – viz níže.

III. Hodnocení

Téma rigorózní práce je nepochybně aktuální. Od účinnosti daného zákona uplynula krátká doba a zatím se potýká s některými problémy, které se s jeho aplikací postupně objevují. Jde o jeden ze základních předpisů, který se vztahuje k zabezpečení výkonu státní správy v České republice.

Autor zvolil formu pouhého popisu dané problematiky s tím, že v mnoha případech jde o drobné okomentování dané právní úpravy. Při čtení této práce může někdy vzniknout dojem, že jde spíše o publicistickou práci, která volnou formou seznamuje veřejnost s danou problematikou.

Úroveň této rigorózní práce nepochybně snižuje řada nepřesností, které naznačují buď nepozornost autora, nebo nedostatek času pro zpracování a vlastní kontrolu dané práce. Jako příklad lze uvést určité problémy s českým jazykem. Věty „Již na úvod je nutné podotknout, že přijetí zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě nebyl prvním kodexem.....“ (str. 5), „byla schválena novela na **popus** ..“ (str. 11), Ústavní soud je uveden s malým písmenem „ú“ (str. 15), první věta posledního odstavce na straně 25, apod. uvedené dokládají.

Je vcelku možné akceptovat snahu po „zkrácení“ textu používáním zkratk. Některé zkratky, například „SS“ (str. 20) jsou však minimálně problematické, či spíše nešťastné.

Nepřesnosti se v dané práci objevují i v jiných podobách. Například je uváděno, že vláda je služebním orgánem s odkazem na § 159 služebního zákona (str.17), zatímco tato problematika je řešena v § 10 uvedeného zákona a § 159 upravuje řízení ve věcech služby, za uvedením zákona chybí zkratka Sb. (např. str. 5, 6).

Z některého textu není vždy snadné dojít k závěru, co měl autor na mysli. Například na straně 16 v druhém odstavci jsou problematičtěji spojovány předpisy hmotně právní a procesně právní, na straně 5 je zmiňována problematičnost legislativního procesu s odůvodněním, že účinnost předpisu byla pětkrát odložena (zde je otázka, co si autor představuje pod pojmem „legislativní proces“), obdobně poslední odstavec na straně 23.

Dalším příkladem ne zrovna přesně použitých „slov“ je uvedení právních předpisů do seznamu použité literatury, a tak by bylo možné pokračovat.

Vzhledem k uvedenému proto doporučuji rigorózní práci k obhajobě s tím, že v obecné poloze odpovídá stanoveným požadavkům.

Doporučuji, aby při obhajobě uvedené práce autor

- reagoval na uvedené připomínky,
- odpověděl na otázky
- a) co je to legislativní proces a jeho hlavní části,
- b) popsat právní úpravu služebního volna s náhradou mzdy a bez této náhrady, a
- c) podrobněji popsat přechodné období – vznik služebního poměru po účinnosti zákona o státní službě.

V Praze dne 22. 4. 2016

JUDr. Václav Henych

Oponentské hodnocení rigorózní práce

„Zákon o státní službě a jeho implementace ve správních úřadech“

autora Mgr. Zdeňka Křítka

Posuzovaná rigorózní práce o rozsahu 107 číslovaných stran textu je zejména věnována institutu státní služby dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, jeho implementaci ve správních úřadech a prvním zkušenostem s jeho působením. Téma není jen čistě právní, ale výrazně se dotýká otázek organizace státní správy či správní vědy. Ačkoli k otázkám státní služby jako takové by bylo možné nalézt řadu literárních pramenů, a to historických (zejm. z doby působení služební pragmatiky), tak i zahraničních, o rozbor takových pramenů se autor nepokoušel. K tématu českého zákona o státní službě logicky ani žádná zahraniční literatura není. Unikátnost práce spočívá v tom, že ukazuje na jednorázový transformační proces přeměny systému založeného na pracovně právních vztazích zaměstnanců správních úřadů do systémů veřejnoprávního služebního poměru. Je pak pravdou, že k výkladu zákona o státní službě existují v podstatě jen komentáře či poznámková vydání k textu zákona, vědecky tato tematika zpracována v podstatě není. Autor s vybranými prameny pracoval, což lze na textu jeho práce doložit odkazy na tyto prameny. Soudní judikatura k problematice služebních vztahů dle zákona o státní službě zatím není, ani nálezný sp. zn. Pl. ÚS 21/14 k tomuto tématu tomu příliš nevypovídá, když se ve své podstatné části věnuje ústavněprávním otázkám postupu přijetí zákona o státní službě.

Předložená práce, byť uvádí řadu stěžejních institutů souvisejících se služebními vztahy, zůstala spíše na úrovni popisnosti, autor se až na výjimky nepokusil o podrobnější vlastní právní rozbor byť některé otázky.

Z více konkrétních připomínek k obsahu práce uvedu následující:

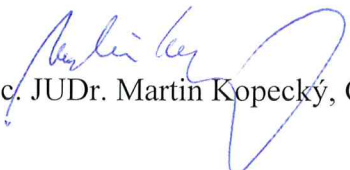
- ke str. 5: autor směšuje údaje o datu schválení zákona a datu nabytí jeho platnosti. Např. služební zákon č. 218/2002 Sb. byl schválen Poslaneckou sněmovnou dne 26. 4. 2002, platnosti však nabyl dnem rozeslání příslušné částky Sbírkou zákonů 28. 5. 2002 (autor nesprávně uvádí, že nabyl platnosti 26. 4. 2002).
- ke str. 6: formulace, že veškeré poměry zaměstnanců státní správy byly do 30. 6. 2015 vedeny v režimu zákoníku práce, je nepřesná, nerespektuje, že některé osoby již ve služebním poměru byly.
- ke str. 13: není jasná formulace, že v Celní správě a Vězeňské službě je část zaměstnanců, kteří „nejsou součástí, avšak působí ve služebním poměru“ – v jakém služebním poměru je myšleno?!
- ke str. 14: autor uvádí nesprávně, že prezident republiky podal v souvislosti s přijetím zákona o státní službě „ústavní stížnost“. U adepta na získání titulu doktora práv bych očekával znalost druhů návrhů, na základě kterých může Ústavní soud rozhodovat, a to, že si nebude plést ústavní stížnost a návrh prezidenta republiky na zrušení zákona.

- ke str. 17: autor nesprávně řadí mezi správní úřady tam uváděné státní fondy a další instituce. Sám zákon o státní službě přece rozlišuje mezi pojmy správní úřad (§ 3) a služební úřad (§ 4 odst. 1 a 2), když služebními úřady nejsou jen správní úřady, ale „dále státní orgán nebo právnická osoba, o kterých tak stanoví jiný zákon“. Je-li nějaká instituce právnickou osobou, je s tím v protikladu, že by mohla být správním úřadem. Diskusi by si zasloužila v tomto směru jen velmi zvláštní zákonná úprava postavení Státního zemědělského a intervenčního fondu.
- ke str. 51: uvádí-li autor, že služební poměr je vztahem mezi služebním úřadem a státním zaměstnancem, měl se vypořádat s většinovým publikovaným názorem, že státní zaměstnanec je ve služebním vztahu ke státu.
- ke str. 87: text o skončení služebního poměru na žádost je nepřesný. V zákoně není uvedeno, že služební poměr na žádost skončí do 60 dnů od podání žádosti, ale že vydá služební orgán rozhodnutí, aby služební poměr skončil do 60 dnů ode dne podání žádosti. Ustanovení § 73 zákona o státní službě by si vyžádalo podrobnější rozbor, škoda, že se o něj rigorosant nepokusil.

Přes uvedené výhrady hodnotím předloženou rigorózní práci tak, že odpovídá požadavkům stanoveným na rigorózní práce a doporučuji ji k obhajobě.

Doporučuji autorovi, aby se při ústní obhajobě věnoval problematice ukončení služebního poměru na žádost státního zaměstnance, jakož i těm otázkám, ke kterým se vztahovaly výše uvedené připomínky. Dále doporučuji, aby porovnal systém právní úpravy státní služby v ČR s vybranou zahraniční úpravou, například slovenskou.

V Plzni dne 13. dubna 2016

doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.